

Zalai Közlöny 1909.02.08. 1-2. oldal, alul

Nyers Gyuri meghozza Szélvészt.

Írta: HALIS ISTVÁN

Matrózunk helyénvalónak találja egyre gyakrabban mondogatni:

– Semmi, ez csak semmi!

És szava mindannyiszor bizalommal tölt el bennünket, kik szárazföldi patkányok levén, nem tudjuk azt, hogy a legirtózatosabb veszedelemben forgunk, és ritka-szép mulatságnak vesszük a dolgot.

Néha-néha ráérünk egy pillantást vetni az ég és föld közös háborújára és – gyönyörködünk. Milyen szép itt a „hullámzó Balaton tetején!”

Eszembe jutott a rémhalász, kiről azt írja Jókai, hogy úgy csónakázik a viharon keresztül, milyen gyors csónakázásban emberfiának nem lehet része. A rémhalász csónakát t. i. egy óriási harcsa szörnyeteg viszi magával a testébe hajított szigonynál fogva. Mi szerencsések vagyunk éppen oly veszettül röpdülni a víz fölött. Szélvész negyedóra alatt keresztül röpdít bennünket az akali öblön – Tihanytól Szepezdig: – pedig ez két órai út.

Szepezdnél elállt az eső, megszűnt a szél, elsimultak a hullámok. Csónakunkból ismét kihordtuk a vizet a Balatonba.

– És este tíz óra tájban már a révfülöpi csárdában vacsoráltunk víztől csepegő ruhában.

Sohase láttam ilyen bolond csárdát! Ha tányéromról fölemeltem a szememet, rögtön mozgásba jött minden bútor; felém hajladozott ablak, ajtó; – s olyan veszettül nekem iramodott az asztal, szék, sőt még a söntés is hogy szememet behunytam és rezignálva, tehetetlenül vártam, mikor borul reám az egész kurta-kocsma.

Másnap derült ég nevetett ránk. Felső ruhánkat kitergettük száradni és gyöngéd figyelemmel vizsgálgattuk jattunkat. Csak most fedeztük föl rajta a félölnyi hosszú repedést. De nem is indultunk tovább, a míg a falu kovácsával két vaspántot rá nem ültettünk. Mennyi rettegést állottunk volna ki, ha tegnap észrevesszük a hasadást!

Mire újra beleültünk csónakunkba, jó kedvünk egészen visszatért. Míg a csöndes időben végig hajóztunk a Balatonon, néhol kikötve és a csodaszép vidéket bámulva, majd pedig órákig elnézve a sima víztükör fölött. – azalatt nagyokat neveltünk Nyers Gyurinak, ki most világosított föl, hogy milyen veszedelemben voltunk s ő mennyire remegett életünkért. A menekülésre már nem volt reménye sem, de azért minket mindig biztatott. Így történt, hogy a tapasztalt hajós és kitűnő úszó, egyedül félt közöttünk. Mi pedig oly nyugodt lélekkel vitorláztunk keresztül a halálos veszedelmen, mint a kis gyerek, kit anyja karja hordoz.

Vallomását Gyuri megkoronázta azzal a nyilatkozattal, hogy ilyen utazás csak nekünk való, nem pedig nős embereknek, kikért kár lenne, ha elvesznének.

Megszorítottuk Nyers Gyuri erős markát emberül. Ezt a becsületes beszédet nem lehetett másmódon megjutalmazni.

A szigligeti öbölben tökéletes szélcsönd fogott meg. Szélvész meg se mozdult délelőtt tíz órától este hétig. Ha akartuk volna, akkor se tehattünk mást: ettünk, bort szoptunk, szivaroztunk és mesélgettünk. Sohase éreztem magamat olyan fejedelmi módon!

Nyers Gyuri elmesélte, hogy hajózik a gróffal éjjel.

És ekkor megirigyeltem Tasziló grófot. Nem ugyan a vagyonáért, sem a rangjáért. Hanem mert akkor hajózik a Balatonon, mikor a kedve tartja. Milyen gyönyörűség az, ha az ember éjnek évadján hanyatt fekszik a bárkában, és nézi a csillagos eget! Mikor egészen egyedül van! Mikor minden emberi gyarlóság eltűnik mellőle, és érzi hogy ő is része a Mindenségnek!

A sok álmodozás után úgy Napáldozás táján valami szellő kezdeti lengedezni. Alig lehetett észrevenni, de azért rögtön indultunk.

Keszthelyen pedig ezalatt elterjedt a hír, hogy a Szélvész elsüllyedt, mink meg belevesztünk a Balatonba.

Ha jól tudom Kis Lajos volt a neve annak a lelkes tanár-embernek, aki vállalkozott arra, hogy fölkeresi nyomunkat. Nyolc-evezős nagy csónakba ült és nyolc izmos praxival cirkált a vízen.

Az alkonyatban aztán észrevesz egy vitorlást a Szent-Mihály hegyen túl. Csakhogy ez a hajó ép volt, tehát nem lehet az, a melyet kerestek.

De mikor közelebb ért, és átkiabálás folytán bebizonyosodott a valóság, akkor olyan öröm-üvöltést míveltek a derék praxik, milyent csupán a vad prériken lehetne hallani. Egészen mellénk eveztek, és mindannyian átjöttek néhány percre a Szélvészre. Kezet szorítottak velünk. Mink pedig, hogy némileg megháláljuk jószágukat, kényszerítettük őket, hogy szopjanak hordónkból.

Azután rögtön hazafelé indultak csónakjukkal. Még pedig gyors iramodással. Egy órával előbb értek haza mint mink, mert Szélvészt nagyon lassan vitte a gyöngye szellő.

Keszthelyen az egész várost föllármázták. Teménytelen sokaság volt a mólón, reánk várva.

Nyers Gyuri kikötött. Átadta Szélvészt, aztán elosont a Csónakda háta mögött.

Mink pedig az éljenző ezernyi tömeg sora között szégyenkezve vonultunk végig. Nem éppen gyűrött ruhánk miatt szégyenkeztünk, hanem mert Nyers Gyurié volt minden érdem és mégis minket ünnepeltek.

Most már tudom, hogy ez mindig így szokott lenni: egyik dolgozik s a munkáért járó éljent más kapja meg!

*

Azóta Nyers Gyuriban mindig becsültem – az embert. Keszthelyen minden esztendőben csináltunk valami vízi utazást együtt.

Múlt héten aztán azt olvasom a Keszthelyi Hírlapban, hogy meghalt Nyers Gyuri. Elment a minden testnek útjára!

Most már csak a Lethe vizén fogok vele csónakázni, hol elfelejtünk minden földi bolondságot, és ahol igazán elmondhatjuk a nagy szót:

– Semmi! (Vége.)